

Nro. 12.

A' FELS. CSASZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből Kedden Februárius 11-ik napján 1812-ik
esztendőben.

Béts.

Itt már egy héttől fogva nagy olvadás van: de
a' melly szerentsére még eddig eső nélkül csak
lassan lassan fogyasztotta a' nagy havat.

Ma két hete kedden reggel tűz támadott a'
Császári palotának az úgy nevezett *Burgnak* azon
részében, a' hol a' Császárné ő Felsége lakó szo-
bái vannak, hanem az udvari tselédeknek és
strázsáknak segedelmek által szerentsésen meg-
oltatott még minekelőtte egészszen kiüldött volna.
Az említett szobák között egygyiknek pádiman-
toma alatt, a' hova egy új kandalót a' tűz ellen
nem elég jó fundamentomra helyezettetek volt,
támadott a' gerendákban a' gyuladás, mint gya-

ninják néhány napokig tartó gerjedés után. Ezen palotának, mely a' második emeletben van, 's a' mellyben az új kandaló volt, pádimentamán, 's az ez alatt találtató első emeletbéli szobáknak felső padlásaikon kívül, semmi egyéb kárt nem okozott a' tűz.

Igen szomorú intő példa történt itt egy lakatos mesterembernek házánál a' folyó Febr. 1-ső napján. A' Gazda és gazdaaszszony reggel hazul elmenvén 4 gyermekeiket, kik közzül a' nagyobbik 5 esztendős, a' kisebbik pedig böltsőben fekvő volt, a' szobában hagyták, 's az ajtót reájok zárták. Az egyik gyermek egy 3 esztendős leányka, a' kementzéhez ment hogy gyertyát gyújtson. A' tűz a' ruhájába kapott, 's nem soká egészszen lángba borúlt a' szerentsétlen. Egy ember az ablakjok mellett menvén el meghallotta a' nagy sikoltást, 's a' tüzet is látván az ajtót hirtelenséggel bétörte, az égő gyermeket az utzára kikapta, 's megoltotta, de életben tsakugyan meg nem tartkhatta. Néhány napi kimondhatatlan kínok között kimúlt szegény a' világból. Későbbbe múlt el, hogy a' nagy füst, mellyel a' szoba tele volt, a' más három gyermekek is meg nem fűltak.

A' farsáng, mint másutt, a' bévett rendtartások szerént a' jövő éjjel itt is elvégződik. Ahoz képpest, mint a' nagy drágaság engedte, meglehetősen mulattságokkal telt el. A' zsebelő emberek jól hozzá láttak foglalatosságaikhoz, a' melyre nekik a' farsangi napok mindenkor leg több alkalmatosságot szoktak szolgáltatni. Sok emberek, a' kik órával jelentek-még a' Redout és

Apollószálákban 's a' többekben, óra nélkül tértek onnét vissza. Leg közönségesebb lopás neme most itt azonközben az, hogy sok gonoszok az olyan szobáknak ajtaikat, mellyekben senki othon nintsen, a' setétben mesterséges koltsokkal felnyitják 'a a' szobákat és ládákat ki prédálják, az alatt, míg azoknak tulajdonosaik a' balokban vígadoznak.

Spanyol Ország.

Folytatása a' Valenciát illető Frantzia tudósításoknak.

A' Marschall Suchet levele a' Neufchateli Hertzeghez Major Generálishoz, a' Valenciát fő hadi szállásról Jan. 12-dikén: —,

Uram! Kérem Hertzegségedet, jelentse meg Császár ő Felségének, hogy parantsolatai telyesítették; az ő fegyvereinek megadta magát Valencia. A' mi Decz. 26-dikán tett sebes mozdulásaink arra kényszerítették az ellenséget, hogy hagyja oda megerősített líneáit, az a' környűl állás, hogy a' Valenciából kiszabadult ellenséges seregek *San-Philippéig* kergettettek, megfosztotta *Blakét* minden az eránt való reménységétől, hogy segítsége érkezhessen; a' város körülkerítetése álhataratossággal tökéletesítetett. Armádiánk ditsősségszomjúzással magok felkeresték a' veszedelmeket, és az ellenségnek három versbéli kiütéseit leg nagyobb vitézséggel vissza verték. —

„Az Inzsinőri kar vakmerő bátor munkái, a' melly Jan. 2-dikára virradó éjjel 70 és 80 ölnyi távolságra hozzá fogott a' várívó sántzokhoz, és a' maga kapásait 4 nap és 4 éjtzaka alatt a' vár' árka mellé 15 ölnyi távolságra vitte;

az ágyúzó karnak bámulásra méltó iparkodásai, a' melly a' maga batteriáit 60 ölnyi meszszeségre állította fel, 's azokat az esső és rossz út mellett is ágyúkkal megrakta; 's az álhatatosság, mellyel a' gyalogság minden munkában részesülni kívánt, okozták, hogy az ellenség a' maga 81 ágyúkkal rakott líneáit oda hagyta. Ezen líneáknak kerülete 600 ölnyi; Valencia 12 millió Reálokat költött ezekre; és két észtendőkig dolgoztatott rajtuk sok ezer emberekkel. —

„Az ágyúztatáshoz 5-dikben fogtam hozzá; 6-dikban kapitulátziót ajánlottam, a' melly el nem fogadtatván a' tüzelést kettőztettem; 2700 bombik estek három nap és három éjjel a' városra, mellyek sok lobbanásokat és rettenetes égéseket okoztak, az ártilléristák már készen valának két, tíz-tíz 24 fontos, batteriákkal, hogy a' belső várnak falain törést lőjjenek. Az Inzsinóri kar már annyira előhaladott vala, hogy a' külső városnak leg. belső házaiban magát megfészkelvén, a' városnak két főbb kapuit elmínázta vala; midőn Gen. Blake a' város' rohanás által való megvétettetésének rettenetes és közel való iszonyatosságától félvén, az alább következő kapitulátziót elfogadta. Ezen kapitulátzió szerént Valentzia városa, 374 ágyú, 1800 mázsa puskapor, 3 millió töltés, 16,131 reguláris katonák, 1950 betegek, 1800 rész szerént katona alá való, rész szerént ágyúvonó lovak, 21 zászlók, 893 tisztek, 22 Generálisok és Brigadérosok, kik között vannak *Zayas* és *Lardicabal* is, a' Kadikszból ide küldetett két expedítzióknak komendánssai; továbbá *Miranda* és *Marco de Ponte* Generálisok, négy Generál-Lieutenantok, sok

Regement-kvartélymesterek, és Obersterek, a fő vezérrel *Odonellel* és *Blake* fő Kapitánnyal egyetemben, kerültek kezünkre. —

„E nagy veszteség az insurgenseknek; 50 igen jó ágyúzó tisztjeiket, a kik a *Segoviai* iskolában tanultak, 383 sántázó és kapás katonákat, 1400 régi ágyúzót, s ezek között 4 szép lovas ártillerista kompániákat, a kik 30 ágyú mellett teszik a szolgálatot, vesztenek. Excellentiád által fogja látni a kapituláczió 4-dik tizikkeléből, hogy én élvén az alkalmatossággal, telyesítettem a Császárnak jól tévő kívánságát, és véghez vittem azt, hogy közelébről viszsza fognak 2000 Frantziák vagy szövetségeseink a hadi fogságból az ármádiához jönni; és még számosabb tserét is remélhetünk:

„*Süchet* birodalmi Marschal, az Arragoniai ármádia vezére.

Valenciának feladattatását illető kapituláczió, Marschal Gróf *Süchet* s *Blake* ő Excellentiája a 2-dik és 3-dik Spanyol ármádiák vezére között. —

1.) tizikkely. *Valencia* városa a Császári ármádiának által adatik; a réligio tiszteletben tartatik; a lakosok és tulajdonaik bánatódás nélkül hagyatnak.

2.) tizik. Azok ellen, a kik ezen hadakozásban és revolúczióban munkások voltak, semmi vizsgálódás nem tétetik. Azoknak, a kik a várost 5 hónapok alatt oda-hogyni kívánják, megengedtetik, hogy a katona komendáns meg hatalmazásával elmehessenek, s familiájokkal s vagyonaikkal másuvá költözhessenek.

3.) tzik. A' Spanyol ármádia a' *Seranosi* kapun kijóvén, fegyverét a' hídon túl a' *Gvadaluviar* bal partján letészi. A' tisztek megtarthatják kardjaikat, lovaikat és bagázsiaikat, 's a' köz katonák az ő tarisznyáikat.

4.) tzik. Minthogy *Blake* fő Generális Úr olyan ajánlást tett, hogy azokat a' Frantziákat, vagy ezeknek szövetségeseiket, a' kik *Majorka* szigetén és *Alicante*, 's *Karthagena* városaikban hadi fogságban találtnak, kiadja, erre nézve ugyan ennyi számú Spanyol foglyok mind addig meg maradnak a' Frantziáknak kezekben lévő Spanyol várakban, míg minnyájok, ember emberért, ki nem tseréltetnek. Ez az egyezés a' fogságban lévő biztosokra és katonai tisztviselőkre is kiterjesztődik mind két résznél. A' kiterelés lassanlassan megyen véghez, és akkor kezdődik el, minekutánna a' Frantzia hadi foglyoknak első tsapatjaik megérkeztek. —

5.) tzik. Ma, Jan. 9-dikén, mihelyest ez a' kapituláció meg-erősítetik, a' tenger felé nyíló kapu és a' fellegvár, a' Császári Granadiros kompániáknak, a' kik Obersterek által fognak kommandírozni, által adattatnak. Az őrző sereg holnap reggeli 3 órakor a' *Seranosi* kapun ki jön az erősségből; 2000 ember a' Sz. Vincenti kapun jóvén ki, útját *Alcira* felé veszi.

6.) tzik. Azon penzióon lévő tisztek, a' kik mostan Valenciában találtnak, ha kívánják ott maradhatnak, és gond fog lenni élelmekre. —

7.) tzik. Az ártillériát és az inzsinióri kart kommandírozó tisztek, és az ármádia közönséges biztosai, által adnak a' angolok keze alá tartozó

árgyakról minden laistromokat (inventariumokat).

A' Marschal Gróf *Süchet* levele a' Neufchatteli Hertzeghez, Jan. 13-dikán *Valenciából*: —,

„Uram! A' Valenciába bezárattatva volt insurgens árnyadia, 10-dikben reggel elmaschirozott a' Frantzia Sasok előtt; az ő maschirozása késő estvíg tartott. —

„Gen. Blake az Insurrekzió vezélője, kísérsereg és az Oberster *Pech* vígyázása alatt *Pau* városa felé útnak indítatott. Generális *Pannetier* az első fogoly tsapattal, a' melly 7000 emberből áll *Terruel* felé vette útját; egy más hasonló nagyságú tsapat *Tortosa* felé vitettetik; egy 2000 emberből álló tsapatot *San-Philippe* felé küldötték el, hogy a' Majorkában és Radikszban találtató hadi-foglyokért kitseréltetessenek. A' tartományi katonasaggal a' fegyver siettséggel rakattatik le, 's már helyre állott ezen kies tartományban a' tsendesség. Város Komendánsává Gen. *Robertet* rendeltem, a' kiről én igen sokat tartok. Generális *Harispe* *San-Philippében* fekszik osztályával, és Alikantéig tsapkod ki vígyázó tsoportjai által. Naponként újabb meg újabb fegyveres magazinumokra találunk, mellyeket az Anglusok küldöztek ide. *Tapper* az ő úgy nevezett Konzúljak volt itt az insurrekziónak legnevezetesebb élcsztője; nem kíméllette ő sem a' pénzt, sem az ígéretek, sem a' motskolódó írásokat az indulatoknak felingerlésekre. A' Spanyolok nagyon panaszolkodnak az Anglusokra, azért, hogy az embereket mindenkor ilyen kétségbeeső eszközökre veszik, 's azután oda hagy-

ják. A' minek én mindenek felett örvendek, ez, hogy illy fontos tzelzésünket, részünkről minden vesztés nélkül értük-el. —,

„Birodalmi Marschal Gróf
Süchet.

Frantzia Birodalom.

A' Párisi Jan. 25-dikén költ Monitörben az itt előadott Spanyol tudósítások után három Dekretomok találatnak, a' mellyek e' képpen következnek: —,

„A' Tülleiria palotában, Janu. 24-dikén, 1812. Napoleon etc. etc. A' mi Arragoniai ármádiánknál lévő Generálisokat, Tiszteket, és Közembereket meg akarván jutalmaztatni, a' következőket határoztuk és határozzuk: —

1). *Valencia* tartományában 200 milliókat érő uradalmak tsatoltassanak a' mi egyéb rendkívül való Korona-uradalmainkhoz.

2). Azokat a' mi rendkívül való Korona-uradalmainknak fő Gondviselője, haladék nélkül foglalja-el, és a' mi egyéb rendkívül való Korona-uradalmainkkal egyesítse.

3). A' mi rokonunk a' *Neufchateli* Hertzeg, Major Generális, adja által a' mi rendkívül való Korona-uradalmaink fő gondviselőjének azon Generálisok, Tisztek, és Közemberek' neveiket, a' kik magokat a' mi Spanyol Országban lévő ármádiánknál, nevezetesen pedig a' mi Arragoniai ármádiánknál meg-bülböztették, hogy erántok a' mi megelégedésünknek és Császári adakozásunknak bizonyosságait mutathassuk.

4). Ministereink, Generál-Stábunk, és rendkívül való Korona-jószágainknak fő gondviselője, kötelezetnek, mindenik a' kezé alá tartozó

tárgyakra nézve, a' jelen lévő Dekretumot végrehajtani. —,

„*Napoleon.*

„A' Tüilléria palotában, Jan. 24-dikén, 1812. *Napoleon etc. etc.* Mi Marschal Gróf *Süchetet Albuferai Hertzeggé* neveztük és nevezzük. Ő az ezen Hertzegséggel öszszetsatoltatva lévő titulust, elsőségeket (prerogatívákat), és uradalmakat olyan határozások szerint fogja bírni, mint azon Diplomában kifejeztetnek, mellyet a' mi rokonunk a' Birodalom' fő Cancelláriussa, petséttelve ki adat. —,

„*Napoleon.*

„A' Tüilléria palotában, Jan. 24-dikén, 1812. *Napoleon etc. etc.* Meghatároztuk és meghatározzuk, a' mint következik —

1). A' tő, a' halászás, és minden a' mi az *Albuferai Hertzegséghez* tartozik, mint tökéletes tulajdont, Marschal *Süchetnek* adattatnak, a' mellyek egy részit fogják tenni annak a' birtoknak, mellyet mi a' mi ma költ Dekretumunkban mint Hertzegi uradalmat néki ajándékoztunk.

2). Ő ezen uradalmat, mint koronánkhoz tartozó féudumot úgy fogja bírni, ennek hát semmi részei el nem adattathatnak és el sem tseréltethetnek a' mi különös meghatalmazásunk és azon eseteken kívül, a' mellyek a' mi Statutumainkban és az 1808-dik esztendő Mártziusának első napján kiadott Pátensünk' 4-dik titulusában kifejeztettek.

3). Ő ezen jöszágoknak jövedelmeket, az 1812-dik esztendő' Januáriusának első napjától fogva veszi.

Ezen jészárok az ő fiú és házasságbéli maradáékainak kihalások után vissza térnek a mi koronánkhoz.

5). Ezen Dekretom által adattatik a' mi rokunknak a' birodalom fő Cancellariusának, olly véggel, hogy ezen tekintetben a' mi Statutumainkat és a' birodalombéli féudumok eránt meg-határozott minden feltételeket töltesse bé. —,

„Napoleon.

Páris, Jan. 25-dikén. Az *Alaufferai* Hertzegség (így szóll az egyik újság Párisban), mellyel a' Császár Marschal Süchetet megajándékozta, egy az Európai legszebb uradalmak között. Erősítik, hogy esztendei jövedelme 400,000 Frankra telik. A' Valenciában fogságra esett insurgens sereg áll: 93 mindenféle raugú vezérekből, 198 Kapitányokból, 568 Hadnagyokból, 23 tábori Papokból, 733 Strázsamesterekből, 466 Dobosokból, 14,913 káplárokból és köz legényekből. Most már Alicantén és Karthagénán a' sor.

Valencia ostromlásának leírásában azt jegyzik-meg, hogy a' Spanyolok a' *Grao* nevű partot, melly a' városnak kikötőhelyéül szolgál, és a' Guadalaviar bal partján lévő *Serano* nevű külső várost védelmezték leg inkább. Különös eltökéllettséggel tartózkodtak a' Sz. Kalára klastromában és az e' körül lévő házakban, a' mellyekből csak minák által lehet őket kikergetni. Valenciának környéke paraditsom; gabona, ris-kása, bor, olaj, gyümöls bőséggel teremnek benne. — Generális Blake, kit a' Frantziák *Pau* városában fogságra vittek, Spanyol Országban

Velez - Malagában született ugyan, hanem eredetire nézve Irlandiai fiú.

Az Albuferai Hertzegséget egyéb hozzá tartozók is, de tulajdonképpen az az Albufera nevű tó teszi, melyet Valenciától három óra távolságra dél felé, a' tengernek oda bétsapkodó vize formál. A' halászat igen jövedelmes benne.

A' Londoni levelek így írnak a' déli Spanyol Országi legújabb környülállásokról: — *Gibraltárból* egy hajó érkezett meg Angliába tudósítá-
sokkal. Mikor útnak indult nagy ágyúzás hallott oda. A' Frantziák *Tarifa* városát megtámadván, az ólta igen szorosan békerítették azt; 15 ezer emberekkel ostromolják. Rést akarnak annak falain törni, minthogy vártörő ágyúkat is vittek oda magokkal. Anglus Oberster *Cough* is az erősségben van egy Regementel. Az őrző sereg hathatósan védelmezi magát; az Anglus ágyútsajkák és egyéb fegyveres hajók is, mellyekkel a' partokhoz lehet közelíteni, annyi kárt iparkodnak tenni az ellenségnek, a' mennyit csak lehet.

A' mi a' Portugalliai környülállásokat illeti, onnét semmi újságot nem hozott ez a' hajó. A' seregek téli kvártélyokon nyúgosznak.

Nagy Britannia.

London, Jan. 18-dikán. A' minap hevés öszsze szállást okozott a' Frantzia és Anglus udvari újságokban az a' tárgy, hogy az Angliai Országlószék sok idős, elnyomorodott, tsunká béna embereket, a' kik a' száraz Eutópai országokban vévén származásokat, az Anglus katonák között szolgáltak, 's már most a' további szolgálatra alkalmatlanok lévén, az Anglusok őket minden megjutalmazás nélkül a' száraz Európába visszaz

küldik. Ezen dolgot, mint már más alkalmazással meg írtuk, a' Párisi hivatal szerint való újság, mint kételkedésen kívül helyhezített dolgot úgy adta elő: a' Londoni udvari újság pedig azt erősítette, hogy azok az emberek, a' kiket ők a' száraz Európai partokra kitétek, valósággal a' száraz Európai tartományokból való emberek és nállók szolgáltak: de ugyan ezek elébb Frantzia szolgálatban lévén, hozzájuk mint Frantzia szolgálatban lévő katonák hadi fogságra esnek, 's ázután vállaltak nállók szolgálatot, a' mellyben őket az Angliai Országlószék tovább megtartani nem akarván, mint nálla volt hadi foglyokat, most hazájokba vissza küldötte. —

Ugyan ezt a' tárgyat mostanában ismét elő vették a' Londoni levelek, e'képpen szólván; —

„A' mi Hamburgból érkezett leveleink, úgy mond, semmi nevezetes dolgot nem foglalnak magokban. Ezek ismét vissza tértek a' magok kedves tárgyakra. Mentskolják az Angliai Országlószéket, azért, hogy a' szerentsétlen idegenekkel, a' kik az ő kifejezések szerint *Angliai szolgálatban öszültek-meg*, oly háládatlanul és kegyetlenül bánik, hogy azokat pénz és ruházat nélkül a' Német és Hollandus tenger partokra kihányatja. A' dologban annyi valóság van, hogy az Angliai Országlószék bizonyos idegeneket, a' nélkül, hogy feles számú költséget adott volna nékik, az Európai száraz földre kitétetett. De ezek az idegen országi emberek nem a' mi szolgálatunkban öszültek-meg, és csak azért kergették-el Angliából őket, mivel olyan vélekedés támadott erántok, hogy titkon az ellepség' mesterkedéseinek eszközül szolgálnak, és azért is.

inivel arra, hogy ezek Angliában tartózkodjanak semmi valóságos indító okok nem találtak; és mi meg vagyunk a' felől győztetve (így szól a' Londoni író), hogy a' mi Cancelláriánk, a' mellyre az idegenekre való figyelmezés van bízattatva, a' helyet hogy kötelességének teljesítését ennekutánna tágitana, azt még szorosabban fogja teljesíteni.

A' leg újabb Párisi Monitör, azonközben ismét egy hosszú laistromot adott ki azon szerentsélen idegenekről, a' kiket az Anglus Országlószék, a' Hollandia és Német partokra újantában kirakatott.

Ugyan ezen Párisi Monitör, a' melly az Angliai Parlamentomnak mostani tanátskozásairól még eddig semmit ki nem adott, most a' következő rövid jegyzést adta ki az Angliai politziáról: —

Titoknok *Ryder*, bé-adta (úgy mond) Jan. 17-dikén a' maga projektomát a' politzia eránt az alsó ház eleibe, melyben azt tanátsolja, hogy vizsgálta-meg a' Parlamentom a' fő város' és a' környék' éjjeli vigyázóinak állapotjokat. — *Aberkrombie* pedig olyan véllkedését jelentette, hogy tovább ki kell ezt a' projektomot terjeszteni, és nem csak a' fő városbéli vigyázóknak állapotjokat, hanem a' Londoni egész politziai állapotot meg kell vizsgáltatni. —

„Örömmel halgattuk, így szól a' Londoni Kurir ezen projektomra (ezeket is a' Monitör adta-ki), hogy a' katona politziának béhozattása felől még csak egy szó sem fordult elő a' Parlamentomban. Egyik résznek sem mérészlé még csak egy tagja is tanátsolná azt, hogy ka-

tona politziának keljen a' várost által adni. Sőt *Ryder* Úr azt a' derék megjegyzést is tette, hogy a' száraz Európában fennálló politzia, bár melly nagy szorossággal és katonai despotasággal fejj tartassék is, még is meg nem akadályoztathatja, hogy leg rettenetesebb gonosságok ne történjenek. *Romilly* Úr ugyan (ez is parlamenti tag) azt láttatik, mint beszédje mutatja, hinni, hogy olyan nagy gyilkosságnak, a' milyen a' minap Londonban a' *Marr* és *William* familiákon elkövetetett, más országokban példája telyességgel nem találhatna, és hogy ő, t. i. *Romilly* Úr, Párisban sokszor tartózkodván, ott ilyen kegyetlen gyilkossághoz hasonlót sohanem hallott. Mi ellenben, noha Párisban ily sokszor és oly sokáig nem tartózkodtunk, de az onét jövő újságokat tsakugyan figyelmesen olvasván, azok által tökéletesen meggyőzöttettünk a' felől, hogy azoknak a' tsunya dolgoknak sokasága, mellyek bizonyos idő szakasz alatt Párisban történtek, sokkalta fellyül haladja azokat, a' mellyek ugyan azon idő alatt Londonban elkövetettek. Tsak két hónapja, hogy olvastuk azon gyilkosságnak szorosabb körülállásait, mellyet ott egy *Albert Magdaléna* nevű hajadon egész familiájával elkövetett. Az anyját, és ha jól jut eszünkbe, minden leány testvéreit megölte; még pedig nem örültségben mivelte ezt a' kegyetlenséget, hanem tsak azért, hogy valami kevés pénzt, mellyet kért, nem adtak néki. —

„*Lord Cochrane* úr, (így folytatja szavait a' *Monitör* szerént a' Londoni Kurir), azt, hogy ilyen gyilkosságok történnek, a' sok penziósoknak és az úgy nevezett *Sine cura* hivataloknak tulaj-

donítja. Mitsoda köze a' penzióknak a' gyilkossághoz! Hogy, uemelly emberek minden történeteket a' magok kedves képzelődéseknek, és újításokra tzelzó indulatjoknak ráamájára akarnak húzni!! Ez a' *Cochrane* Úr állatása valósággal arra a' halárulóra emlékeztet bennünket, a' ki, midőn az emberek az ő austrigáinak (tengeri tsigáinak) roszzaságokért panaszolkodtak, e'képpen kiáltott-fel: *Ah Uraim! nem leszz nekünk addig jó austrigánk, míg a' Parlamentom állapotja meg nem változik!*

(A' fenn említett *Marr* és *William* familiák a' múlt esztendő vege felé példa nélkül való kegyetlenséggel oltattak ki e' világból. A' házaik-ra menvén valami esmeretlen gonosztévők, mind a' két familiát egészen kioltották. A' gonosztévőket még máig sem tanulhatták ki.)

Elegyes Dolgok.

Bizonyos *Hesenström* nevű ember ennekelőtte két esztendőkkel Északi Sibiériába menvén utazni, Pétersburgba mostan vissza érkezett. Különös dolgokat beszéll, mellyel nagyon magára vonta a' közönség' figyelmetességét. Azt beszélli egyebek közt, hogy Sibériának Északi partjáig verekedvén, önnét a' jeges-tengerre is kimenni mérészelt, két ott lévő szigeteknek, mellyeknek mostanában *Szent Szigetek* nevezet adatott, meg látásokra. Véghetetlen nagyságú Mammuth, Rinoceros, Elefánt, és Czethal tsontokból álló halmokat szemlélt a' nevezett szigeteken, a' melly tsontok ezeket valami régi esmeretlen világ' tetmetőjének lenni jelentik. Most semmi ember nem lakik ott, nem is lakhatik a' nagy hideg miatt. Esmeretlen nagyságú madár körmükei és

szárnytollakat is látott, olly nagyságúakat, melyek háromszorta nagyobbak, mint az eddig ismeretes Déli Amerikai *Kondor*, melynek két szárnya egyik végektől fogva a másikig 6 láb nyomot tesznek. Legkülönösebbnek találta a nevezett űlöző ezen szigeteken azon nyomadékokat, mellyeket az Észak felől ide járó fejer medvék, kék és fekete rókák hagytak magok után, mellyekből azt hozza ki, hogy Északra még távolabb t. i. a 90-dik gráditson is fellyűt az Északi Pólus felé valami még esmeretlen földnek kell találtatni; a hol ezek az igen nagy hideget szerető állatok laknak, és a nagy fagynak idején a jégen ezen szigetekre is eljárnak. Talán feltalálják még azok a vadászok, a kik a nyári melegebb napokban Siberiából a Szent Szigetekre kimenni szoktak, ezt az északibb földet is.

Basileából ilyea történetet írnak. Egy selyemfestő egy éjjel a kassáját, a nélkül hogy valami erőszakos jelt vehetett volna rajta észre, megnyitva, és a 15,000 forintoknak, mellyekiben voltak, csak üres helyeket talált. Sok féle vélekedés támadott a történet felől. Végezetre az egész summát apró rakásokban a háznak külömb külömb szegleteiben találták meg — a gazda azután csak hamar egérkövel megétettevén, meghalt — a gazdaszszony pedig a ház felső emeletéből leugorván, életének véget vetett. Öt gyermeket hagytak életben magok után. A történetnek további minéműségit még ki nem lehetett tanulni.